

MEIL ON KIIRE

Ule-eestilise stalinismiohvrite mälestusmärgi püstitamise on tõsine asi. Tõsiselt astub inimene pühasse hiide või mälestusmärgi jalamile. Olen sügavalt veendunud, et iga mõte või tunne vajab süvenemiseks aega ja rahu. Sellepärast arvan, et ei ole õige valida mälestuspaik vaid liiklusolusid arvestades. Emumäelt avaneb meile sünnimaa elu ja tasasus. Filk ulatub kaugemale — nii ruumis kui ka ajas — ja hinges on harras palve: hoida seda maad. Kaugel isamaast oli paljude suurim soov puhata kord kodumullas. Nemad ohverdasid oma ajale elu ja purunenud unistused. Kas meie ei võiks ohverdada ühe päeva, et sõita läbi Eestimaa, näha tema valu ja ilu? Pühendada see päev päriselt oma sünnimaale ja rahvale. Suurel maanteel sõites on tunnetus teistsugune — me kihutame kahe linna vahel, elav maa jääb kaugemaks.

Muidugi võiks linnades olla mälestustahvlid (näit. Rakvere raudteejaamas) ja ausambaid repressioneeritud silmapaistvatele isikutele, kuid mälestusmärk, mis sümboliseerib ka maa ja rahva ühtsust, saab olla ainult külas.

Bussiliiklus Emumäele on tõesti hõre. Meie vanainimesed peavad ometi näiteks kirurgi juurde sõitma 52 km. Kellel on tõsine soov oma lilled ja mõtted tuua sümboolse mälestusmärgi jalamile, leiab selleks ka võimaluse. Meil on isiklikud autod, ekskursionibürood, oma võimalusi leiavad ehk majandid ja ettevõtted. Ma ei usu, et paik sellegipoolest rahvarohkeks muutuks. Ei tahaks, et ohvritele mälestusmärki rajades teeksime taas vea — kel jõud, sel õigus. (Linnas rohkem rahvast, hetkeks ligiastujaid enam.) Eestimaa küla vajab tema eneseväarikust tõstvaid tegusid. Üheks selliseks oleks stalinismiohvrite mälestusmärgi rajamine Emumäele.

Ei tohiks karta «raisata» aega, et külastada oma pühapaiku. Emumäe ümbruse rahvas teab, mida ta siit 166 m kõrguselt näeb, ja pakub seda meeldivat võimalust kõigile kaasmaalastele.

Lugupidamisega
Sirje AAVIK

P. S. Juhul, kui kiri avaldatakse, palun honorar kanda Virumaa fondi.

Käruveski, 9. märts 1989. a.